

Thomas Prorok
Managing Director,
Centre for Public
Administration
Research (KDZ)

Budapest
30 April 2024

Önkormányzati Közpénzügyi Fejlesztés és Önkormányzati Kapacitásépítés Magyarországon

SZAKÉRTŐI ÉRTÉKELÉSI JELENTÉS

Kormányzati költségvetési kapcsolatok, adathozzáférés és
adatfelhasználás, valamint helyi-központi politikai párbeszéd
CEGGPAD(2023)11

The Congress
Le Congrès

Co-funded
by the European Union

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

Szakértői értékelési folyamat

- Szakértői kérdések kidolgozása
- Szakértők kiválasztása
- Szakértői látogatás Budapesten
- Jelentés készítése
- Jelentés véglegesítése

The Congress
Le Congrès

Co-funded
by the European Union

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

A szakértői értékelési csoport

Thomas Prorok, ügyvezető, Közigazgatási Kutatóközpont (KDZ), Ausztria

Dr. Marek Jetmar, a Cseh Köztársaság belügyminisztériuma Területi közigazgatási osztályának vezetője

Dario Runtić, Kormányzati kapcsolati és államháztartásért és IKT-ért felelős közpolitikai tanácsadó, a pénzügyminiszter különleges tanácsadója, Városok Szövetsége, Horvátország

Markku Mölläri, miniszteri tanácsadó, Helyi ügyekért felelős és regionális közigazgatási osztály, Pénzügyminisztérium, Finnország (írásbeli hozzászólás)

Martin Valentovič, főmunkatárs, MESA10, Szlovák Köztársaság

Myles Binney, az Önkormányzati hivatal politikai és szponzorálási vezetője, Szintemelési, lakásügyi és közösségi osztály, Egyesült Királyság

Dr. Sorin Ioniță, a szakértői fórum elnöke, Románia (vezető szakértő)

Prioritási területek és ajánlások

1. A helyi adóalap

2. Kormányzati
transzferek, a
kiegyenlítési
mechanizmus és a
szolidaritási
hozzájárulás

3. Az adatgyűjtés-
és elemzés
rendszere

4. A központi és a
helyi
önkormányzatok
közötti párbeszéd

5. A kihívások főbb
okainak és a
kormányzati
kapcsolatok
általános irányának
értékelése

6. Kapacitásépítés
az önkormányzati
társulásoknál és
önkormányzatoknál

The Congress
Le Congrès

Co-funded
by the European Union

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

A helyi adóalap

Ajánlás: A meglévő helyi iparűzési adó kiegészíthető lenne más jelentős helyi bevételi forrásokkal (pl. ingatlanadó, települési adó, gépjárműadó). Ezáltal a helyi költségvetés ellenállóbbá válna a változásokkal szemben, és csökkenne a kiegyenlítés szükségessége. A magasabb hozam elérése érdekében az önkormányzatoknak több útmutatásra és segítségre is szükségük lehet adóalapjuk megállapításához, kihasználásához és a meglévő szabályok érvényesítéséhez.

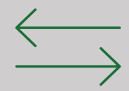
The Congress
Le Congrès

Co-funded
by the European Union

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

Kormányzati transzferek, a kiegyenlítési mechanizmus és a szolidaritási hozzájárulás fejlesztése

Ajánlás: Az átláthatóság, a kiszámíthatóság és a rendszerbe vetett bizalom növelése érdekében megfontolandó a nem célhoz kötött támogatások, az adómegosztás és a kiegyenlítés alternatív modellje. Ilyen szempont lehet a 2014 előtt létező SZJA-megosztás adószimuláció után meghatározandó százalékkal történő visszaállítása. A megosztás történhet keletkezési hely vagy világos és egyszerű kritériumrendszer alapján. A magyar érintetteknek ugyanígy meg kellene fontolniuk a szolidaritási hozzájárulás mértékének csökkentését és a hozzájárulás kiegyenlítési alappá alakítását, ezzel párhuzamosan pedig a hozzájárulás által az érintett önkormányzatok egy részének működésére gyakorolt tisztán negatív hatások megszüntetését

The Congress
Le Congrès

Co-funded
by the European Union

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

Az adatgyűjtés- és elemzés rendszere

Ajánlás: A jobb adatlefedettség, megbízhatóság és hozzáférhetőség céljának elérése érdekében javasolt az információminőség és a felhasználóbarátság folyamatos fejlesztése, valamint néhány lépést kellene tenni az adatbázisok átjárhatósága és adatcsere irányába. Az informatikai infrastruktúra és az adatbázisok tervezésébe is további beruházás javasolt. A TÖOSZ az érintett helyi önkormányzatok adatahozzáférésének és felhasználásának javítása érdekében jelenleg is szoros párbeszédet folytat a központi szintű hatóságokkal. E párbeszédnek intenzívebbé kell válnia, és ideális esetben azt kell eredményeznie, hogy más helyi önkormányzati szövetségek is leüljenek a tárgyalóasztalhoz. A felhasználói oldali eszközök fejlesztése során a közeljövőben az önkormányzatok és szövetségek számára rögtön hasznosítható, kiemelt fontosságú elemzési referenciaértékek (benchmarkok) és mutatók jegyzékére helyezzük a hangsúlyt; olyan listáról van szó, amely aztán fokozatosan bővíthető.

The Congress
Le Congrès

Co-funded
by the European Union

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

A központi és a helyi önkormányzatok közötti párbeszéd platformja

Ajánlás: A SZÉCS javasolja a központi és a helyi hatóságok közötti formális egyeztetés kereteinek erősítését, valamint a helyi önkormányzatok közötti párbeszéd elmélyítését különösen az 1. és 2. prioritási területen: a helyi adóztatás, a központi támogatások és a fiskális kiegyenlítés rendszere vonatkozásában. Az egyeztetés struktúráját javítani és az egyeztetést formalizálni lehetne, hogy magában foglaljon tematikus üléseket, a minisztérium tisztviselői és az önkormányzati szövetségek közötti szakmai szintű egyeztetéseket, olyan mechanizmusokat, amelyek korai szakaszban azonosítják a helyi szintet érintő jogszabályokat vagy határozatokat, olyan helyi önkormányzati fórumot, amely összehozza egymással az önkormányzati szövetségeket, a BM-et, a PM-et, a független szakértőket, a különböző méretű hatóságok képviselőit azzal a küldetéssel, hogy rendszeresen tegyenek közzé ajánlásokat.

The Congress
Le Congrès

Co-funded
by the European Union

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

A kihívások főbb okainak és a kormányzati kapcsolatok általános irányának értékelése

Ajánlás: A SZÉCS azt javasolja, hogy a magyarországi önkormányzati területen az elmúlt másfél évtizedben lezajlott átalakulások tanulságai alapján független fél bevonásával stratégiai értékelés készüljön. Ez hozzájárulna a központi ellenőrzés erősítését célzó intézkedések hatásainak közös elemzéséhez, különösen akkor, ha ennek eredményeként a közszolgáltatások minősége, gazdaságossága, eredményessége és hatékonysága a szándéknak megfelelően javult. Ez az értékelés – lehetőség szerint a 4. prioritási területen javasolt konzultációs keretben – lehetővé tenné a tények közös megértését és számos jövőbeli forgatókönyv mérlegelését.

The Congress
Le Congrès

Co-funded
by the European Union

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

Kapacitásfejlesztés az önkormányzati társulásoknál és önkormányzatoknál

Ajánlás: A SZÉCS a magyar érdekelt felek között már meglévő együttműködésre építve azt javasolja, hogy a helyi önkormányzati szövetségek továbbra is vegyenek részt az adatinfrastruktúrák és -hozzáférés javítására irányuló erőfeszítésekben. Szintén javasolt a helyi önkormányzati szövetségek fokozottabb és formalizáltabb szerepvállalása a politikai tárgyalásokon. Ebben az összefüggésben a helyi önkormányzati szövetségek továbbra is profitálhatnak az adatrendszerekhez való hozzáférési, felhasználási és üzemeltetési kapacitásuk erősítésének lehetőségéből.

Az önkormányzatok számára előnyös lenne további útmutatás, elemző eszközök és közvetlen képzés a meglévő és jövőbeni pénzügyi és szolgáltatástervezési adatrendszerekhez való hozzáférés növelése érdekében (3. prioritási terület). Hosszabb távú stratégiai erőfeszítések is javasoltak a helyi szintű képzésre és kapacitásépítésre, amelyek olyan kulcsfontosságú területekre vonatkoznak, mint a vezetés, a pénzügyi és teljesítménymenedzsment, a közjogi etika és az adatfelhasználás. A SZÉCS azt javasolja, hogy fontolják meg a 2024. évi helyhatósági választásokat követően újonnan megválasztott tisztségviselők mandátumának első éveit lefedő, a TÖOSZ és mások meglévő erőfeszítéseire építő és a releváns európai szabványokra támaszkodva történő célzott kapacitásépítésre irányuló erőfeszítést.

The Congress
Le Congrès

Co-funded
by the European Union

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

A helyi adóalap

Kormányzati transzferek, a kiegyenlítési mechanizmus és a szolidaritási hozzájárulás

Az adatgyűjtés- és elemzés rendszere

A központi és a helyi önkormányzatok közötti párbeszéd

The Congress
Le Congrès

Co-funded
by the European Union

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

Köszönöm szépen
Thank you